

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філології

Кафедра української літератури

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Освітня програма Українська мова і література
перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта
014.01 Українська мова і література”

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Денна і заочна форми навчання

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання української літератури
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)596074
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 годин).
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 11.30-13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30 viber (+3800991329355).
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Методика викладання української літератури» вивчається студентами-бакалаврами третього курсу навчання у шостому семестрі й має на меті ознайомлення з особливостями сучасної методики викладання української літератури у загальноосвітніх навчальних закладах (насамперед школах, гімназіях, ліцеях), а також тих коледжах і пту, які, окрім кваліфікаційних дипломів про фахову спеціальність, гарантують своїм випускникам отримання атестатів про середню освіту. Курс покликаний допомогти студентам-бакалаврам набути належних знань з методики викладання української літератури переважно у середніх загальноосвітніх школах I – III рівнів (та інших загальноосвітніх закладах), підготувати студентів-філологів до практичної діяльності, сформувані в них теоретичні й практичні вміння створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі з вагомим використанням сучасних технологій навчання, відпрацьовувати практичні вміння та навички науково-дослідницької діяльності (наприклад, навчити учнів створювати проекти, готувати роботи на конкурс в МАН), формувати національну свідомість, естетичні смаки й основні вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу «Методика викладання української літератури» студент-бакалавр спеціальності 035 Філологія має на основі засвоєних теоретичних понять і практичних навичок уміти ефективно застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання української літератури у школі, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу, індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.	
3. Мета та цілі курсу	
Познайомити студентів з історією виникнення, розвитку та становлення навчальної дисципліни «Методики викладання української літератури». Дати основні поняття специфіки роботи вчителя української мови і літератури в школі: а) ознайомитися з чинною програмою, підручниками рівня стандарту і профільного рівнів; практикою навчання шкільного курсу української літератури учнів різнорівневих вікових груп; з сучасним методичним інструментарієм, покликаним оптимізувати роботу вчителя-словесника та учня; зосередити увагу студентів-бакалаврів на особливостях шкільних видів аналізу тексту, значенні базових знань для сприйняття та розуміння учнями тексту, ролі позакласної та факультативної роботи для успішної реалізації кінцевої мети достатньо високої літературної освіти випускника загальноосвітнього закладу. Матеріали всіх лекційних та практичних занять із предмета «Методика викладання української літератури» безпосередньо стосуються комплексної підготовки студентів-філологів до роботи у навчальних закладах різних рівнів акредитації через призму знайомства з	

історичною складовою становлення та розвитку навчальної дисципліни; її специфікою у загальноосвітній школі I-III ступенів акредитації з українською мовою навчання та навчальних освітніх закладах IV рівня; визначенні основних проблем викладання української літератури в школі та пошуку подолання всіх труднощів і проблем на цьому поприщі. Формувати у студентів потребу на практиці ставати креативними вчителями-словесниками. Досягти повного розуміння студентами-бакалаврами загальних засад методики викладання української літератури у школі; оволодіння основами педагогічної теорії, дидактикою, принципу логічного формування у студентів здатності до свідомого вибору засобів педагогічного впливу відповідно до різних ситуацій для успішного вирішення проблем навчання, виховання і освіти. Забезпечення належної теоретичної і практичної підготовки студентів до подальшої роботи у школі; вироблення практичних навичок й умінь використання сучасних літературознавчих методологій в школі, зокрема психоаналізу, герменевтики, компаративістики й азів міфологічної критики. Навчити практично реалізувати набутки загальної та вікової психології, педагогіки, історії української літератури, теорії літератури, українською культурою в цілому, мистецтвом українського народу. Цілепокладанням курсу є оптимальне забезпечення студентів сучасними фундаментальними основами методики української літератури для подальшого їх використання в іпостасі вчителя української мови і літератури загальноосвітньої середньої школи чи інших навчальних закладів, які гарантують своїм випускникам атестати про здобуття середньої освіти.

4. Результати навчання (компетентності)

Організувати позитивну креативну атмосферу навчання і засвоєння знань. Проявити здатність майбутнього фахівця забезпечувати навчально-виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується комплексністю; здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти; здатність утверджувати національні і гуманістичні ідеали демократичних цінностей, мовне й культурне багатство України; здатність активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою утвердження державності України й розвитку демократичного суспільства; здатність аналізувати й оцінювати досягнення (явища) національної та світової культур, орієнтуватися в культурному й духовному контексті сучасного суспільства, цінувати та поважати різноманіття й мультикультурність, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності; здатність до реалізації власної траєкторії навчання протягом життя; здатність вільно спілкуватися державною мовою, застосовувати знання української мови та літератури в різних професійних ситуаціях, налагоджувати й підтримувати необхідні контакти в соціумі, виробляти власну комунікаційну стратегію, ефективні способи взаємодії з людьми; здатність до організації комунікації між різними суб'єктами освітнього процесу (учнями, учителями, батьками тощо); здатність використовувати, пропагувати й збагачувати українські традиції, застосовувати елементи етнопедагогіки та перспективний досвід в освіті, визначати пріоритети й перспективи (національні, суспільні, освітні, моральні тощо), реалізовувати їх у житті, розробляти й керувати проектами; здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії й історії української мови та літератури, дисциплін за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському літературному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності; здатність реалізовувати ефективні підходи, принципи, стратегії, технології, методи, прийоми вивчення й викладання української мови та літератури на підставі передового досвіду; розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі); здатність реалізовувати управлінські функції (аналіз, прогнозування, організація, контроль, самоконтроль у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності); вільне

володіння українською мовою, демонстрування її ресурсів, стильового багатства, доміантної ролі в державі; формування мотиваційного контексту для продуктивного вивчення української мови, утвердження її значення; здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих юних громадян України; здатність у шкільній практиці адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної й міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах; здатність високоякісного викладання української мови та літератури на підставі особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; орієнтування в літературному процесі (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві; здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу; уміння діагностувати й корегувати власну професійну діяльність, оцінювати педагогічний досвід у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі; уміння створити рівноправний і психологічно позитивний клімат для ефективного навчання; ефективної комунікації між учасниками освітнього процесу шляхом дотримання етичних норм у професійній діяльності та впровадження їх в освітній простір і суспільство; дотримання поваги до національних цінностей і чітка державницька позиція.

У результаті вивчення курсу «Методика викладання української літератури» ви (студенти) зможете набути таких

ЗНАНЬ І РОЗУМІННЯ

- у чому саме полягає суть методики літератури у середній школі;
- які особливості літературного процесу українського красного письменства;
- що таке сюжетно-композиційні особливості художніх текстів;
- яку роль в аналізі художніх текстів відіграють ази методичного інструментарію найбільш поширених сучасних літературознавчих методологій (психоаналіз, герменевтика, компаративістика, міфокритика);
- основні нині існуючі літературознавчі методології та доречність і ефективність їх застосування в практиці вищої школи.

ВМІНЬ І НАВИЧОК

- використовувати теоретичні знання з методики викладання української літератури на практиці;
- належно володіти інструментарієм методики викладання літератури у школі;
- успішно використовувати сучасні інтерактивні технології;
- проявляти власну творчу ініціативу, креативність;
- з метою успішної реалізації методів проєктів навчити учнів складати слайдові композиції для проєктування на мультимедійній дошці.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні заняття	18 + 18 лабораторних занять
Самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
Перший	Спеціальність	Третій	Нормативний

	014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література”				
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін викон.
<i>Лекційні заняття</i> Методика як педагогічна наука. План. 1. Методика вивчення української літератури в школі як навчальний предмет у внз від часу власного виникнення до наших днів (дискурс). 2. Становлення, розвій, шляхи розвитку методики викладання української літератури в наш час. 3.. Найбільш вагомi сучасні підручники з методики викладання української літератури для студентів-бакалаврів	Лекція № 1	1.Бандура О. Вивчення елементів теорії літератури у 9–11 класах / Олександра Бандура. – К. : Радянська школа, 1989. – 155 с. 2.Бандура О. Вивчення елементів теорії літератури у 9–11 класах / Олександра Бандура. – К. : Радянська школа, 1989. – 155 с. 3.Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Євген Андрійович Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с. 4.Сторчак К.М. Основи методики літератури / К. М. Сторчак. – К. : Рад. школа, 1965. – 418 с.	(2 год.) Ознайомитися з чинною програмою з української літератури для 10 – 11-х класів (профільного рівня та рівня стандарту) української літератури у середній школі. Законспектувати одну статтю (на вибір студента): 1.Ісаєва О.О. Роздуми навколо проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору в школі / О.О. Ісаєва // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2007. – №2. – С. 29–31. <i>або</i> 2.Ковбасенко Ю. Мистецтво аналізу й інтерпретації художнього тексту / Ю.Ковбасенко // Тема. – 2002. – № 4. –	Опитування студентів на закріплення лекції не оцінюється	Згідно розкладу

Особливості розвитку методики викладання української літератури в XIX ст. План 1. Набутки видатних українських письменників у іпостасі методистів свого часу (Б.Грінченко, Олена Пчілка, І.Франко, С.Васильченко). 2. Сучасні національні наукові дослідження (монографії з історії методики української літератури та підручники) з цього навчального предмета для студентів ВНЗ як майбутніх учителів-словесників.	Лекція № 2	6.Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник / Г.Л. Токмань. – К. : Академія, 2012. – 312 с. 1.Мазуркевич О. Нариси з історії методики української літератури / Олександр Мазуркевич. – К. : Рад. школа, 1961. – 375 с. 2. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів: Роздуми старого методиста-словесника, або Від “альфи” до “омеги” у викладанні рідного письменства у школі / Борис Степанишин. – К. : Веселка. – Тернопіль: Богдан, 2003. – 191 с.	С. 2–25. або Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури // Дивослово. – 2006. – № 12. – С. 21 – 26. (2 год.) Прочитати й уміти аналізувати як художні книги з методичними складовими такі твори: а) Івана Франка : «Грицева шкільна наука», «Малий Мирон», «Олівець», «Під обором», «Schonschreiben»; б) Олени Пчілки «Сосонка»; в) Бориса Грінченка «Дзвоник», «Украла», «Каторжна»; г) С.Васильченка «Комплекси»		Згідно розкладу
Василь Сухомлинський-	Лекція № 3	1. Сухомлинський В.Сто	(2 год.) Технологія	Опитува	Згідно розкладу

методист План 1. Напрацювання Василя Сухомлинського з методики викладання української літератури як учителя-практика. 2. В. Сухомлинський про різні види наочності на уроках української мови і літератури. 3. «Учителю, ти придумав тему твору – напиши твір сам!» Методичні поради В. Сухомлинського о стосовно написання учнівських творів з літератури. 4. Аналіз книги «Серце віддаю дітям»		порад учителю / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. шк., 1988. – 304 с. 2. «Пам'ятайте, що немає і бути не може абстрактного усня». – Режим доступу: https://don.kyivcity.gov.ua/news/2745.html	критичного мислення: <i>Намалювати у вигляді сонця з променями (гронування) методи, прийоми і засоби, які рекомендує науковець-методист у вами опрацьованій статті</i>	ння студентів на закріплення лекції не оцінюється	
Чинні програми та діючі підручники з української літератури в школі та науково-методичні посібники для вчителів. План 1. Поняття про найновіші чинні підручники з української літератури. 2. Посібник – не	Лекція 4 -5	1. Слоньовська О. В. Українська література. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Ольга Слоньовська. – К.: Літера, 2016. – 350 с. 2. Слоньовська О. Українська література: підручник для 9 класу	(4 год.) Опрацювати рекомендовану для текстуального ознайомлення книгу: 1. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури / Антон Михайлович Лісовський. – К. : Ленвіт, 2013. – 105 с.		Згідно розкладу

підручник, але також настільна книга вчителя. 3. Фахова періодика з української літератури на допомогу вчителю української літератури в школі		загальноосвітніх навчальних закладів / О.В. Слоньовська, н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик, Н. С. Курінна, Л. Т. Шевчук. – К. : Літера ЛТД, 2017. – 288 с. 3.Слоньовська О. В. Українська література: профільний рівень, 10 клас / Ольга Слоньовська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 304 с. 4.Слоньовська О. В. Українська література: рівень стандарту, 10 клас / Ольга Слоньовська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 224 с. 5.Слоньовська О. В. Українська література (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньов	Технологія різнорівневого навчання: <i>Виписати (по пам'яті) прізвища науковців та назви їхніх науково-методичних монографій (підручників для студентів).</i> Переглянути й зробити порівняльний аналіз сучасних підручників-хрестоматій: 1.Українська література. 9 клас: хрестоматія / упоряд. Ольга Слоньовська – К. : Літера ЛТД, 2017. – 352 с. 2.Українська література: хрестоматія, профільний рівень, 10 клас: хрестоматія електронному варіанті/ упоряд. Ольга Слоньовська. – 998 с. 3.Українська література: хрестоматія, рівень стандарту, 10 клас / упоряд. Ольга		
---	--	--	---	--	--

		ська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 319 с.	Слоньовська. - К.: Літера ЛТД, 2018. – 608 с.		
Урок української літератури як основна форма організації навчального процесу. План. 1. Специфіка уроку української літератури як уроку з найголовнішого виду мистецтва людської цивілізації. 2. Типи уроків української літератури. 3. Особливості лекційних форм уроків у школі. Урок-лекція як оптимальний вибір викладу вступних, оглядових та підсумкових тем. 4. Особливості уроку-бесіди в школі. Основні ознаки евристичної бесіди. 5. Пошукова робота на уроках української літератури.	Лекція № 6 - 7.	1. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручник / Леся Федорівна Мірошниченко. – К. : Вища школа, 2007. – 415 с. 2. Савчук Н.І. Вивчення оглядових тем української літератури в старших класах середніх загальноосвітніх навчальних закладів: кандидатська дисертація. 13.00.902 – теорія і методика навчання (українська література) – Київ, 2008. – 304 стор.	(4 год.) Ознайомитися (на вибір студента) з одним джерелом зі списку рекомендованої літератури: 1. Бондаренко, Ю. Самостійна робота як спосіб реалізації загальнодидактичних та методико-літературних завдань / Ю. Бондаренко // Дивослово. – 2018. – № 1. – С. 23 - 27. 2. Гаєвська, С. Проблема людини в суспільстві (за твором В. Дрозда "Білий кінь Шептало"). 8 клас / С. А. Гаєвська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 27. – С. 26 - 29.	Опитування студентів на закріплення лекції не оцінюється	Згідно розкладу

			На матеріалі художніх текстів чинної програми з української літератури провести інтерактивним методом «Плакат думок» провести міні-диспут «Людина в історії – коліщатко, гвинтик чи творіння Боже, неповторна особистість?»»		
НТЗ, наочність та інтерактивні методи на уроках української літератури. План 1.Кабінет української літератури та його різновиди. Призначення такого кабінету та його оптимальне використання. 2.Обладнання, наповнення і принципи роботи цього кабінету 3.Особливості перевірки й оцінювання письмових робіт учнів. 4.Учнівські	Лекція № 8 - 9.	Підручники: 1. Слоньовська О. Українська література: профільний рівень, 10 клас / Ольга Слоньовська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 304 с. 2. Слоньовська О. В. Українська література (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин,	(4 год.) Бути готовим до розв'язання проблемних ситуацій згідно теми лекції на етапі закріплення вивченого. На основі опрацьованих вами і вдома нижче поданих методичних праць у фаховій періодиці, користуючись прийомом ґрупування у вигляді сонця та його променів (ґрупування) схематично відтворіть шкалу продуктив	Опитування студентів на закріплення лекції не оцінюється	Згідно розкладу

проекти як важливі елементи уроків у старших класах. 5.Шляхи оптимального опанування шкільним предметом «Українська література» засобами Інтернет-ресурсів. 6.Самоосвіта вчителя української літератури.		Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 319 с. Користуючись нижче поданою методичною літературою, об'єднатися в «малі» групи й створити проект «Українська новела»: дискурс, методичні поради, праця на результат»: 1.Токмань Г. Л. Формування активного читача української художньої книги як завдання вчителя-філолога / Г. Л. Токмань // Екзистенці ально-діалогічне прочитання художнього тексту [Текст]: вибрані студії / Г.Л.Токмань. – Ніжин, 2016. – С. 211 - 226. 2.Уманська, Т. Олесь Гончар "За мить щастя", 11 клас / Т. О. Уманськ а // Вивчаємо українську	них методів, прийомів, засобів вивчення лірики в школі: 1.Бойчук О. І. Метод проектів на уроках української літератури : методика і технологія / О. І. Бойчук // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2016. – № 12. – С. 2 - 6. 2.Голик О. "Я волю полюбив державну", або "життя, зіткане із "переходів та ісходів". Цикл уроків за творчістю Є. Маланюка. Українська література, 11 клас / О. Голик // Українська мова й література в школах України. – 2014. – № 12. – С. 48 – 50. 3.Голик О. Штрихи до біографії Євгена Маланюка.		
---	--	--	--	--	--

		мову та літературу. – 2016. – № 16-18. – С. 48 - 53. 3.Фіщенко-Савицька Н. Людська доброта. Урок-роздум за новелою "Три зозулі з поклоном" Гр. Тютюнника / Н. Фіщенко-Савицька // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 4. – С. 42 - 45. 4.Фещенко М. Історична основа новели "Камінний хрест" Василя Стефаника. (Психологічне розкриття теми еміграції в Канаду)галицького селянства / М. Фещенко // Українська мова й література в школах України. – 2019. – № 1-2. – С. 49 - 50.	Частина II. Феномен еміграційної поезії. Роль поета-патріота в суспільному житті. Поезія Євгена Маланюка "Біографія" / О. Голик, Т. Яровенко // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 10. – С. 52 – 54. 4.Грицай Л. "Як в нації вождів нема, тоді вожді її поети". Вивчаємо поетичну спадщину Євгена Маланюка / Л. Грицай, Я. Грицай // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 2. – С. 25 – 27 .		
Проблемні ситуації на уроках української літератури як форма поглибленого	Лекція № 10 -11.	Вище перелічені чинні підручники, зокрема: Слоньовська О. В.	(4 год.) Підготувати проблемні питання до викладача стосовно теми лекції та	Опитування студентів на закріплення	Згідно розкладу

опанування учнями змістом і проблематикою художнього тексту План. 1. Уроки з проблемною тематикою у старших класах. Основні ознаки уроку-проблеми (на матеріалі кіноповісті О.Довженка «Україна в огні»). 2. Урок-диспут у старших класах. Українське кіно 30-х років Геній О.Довженка. 3. Важелі активного плекання вчителем учнівських умінь сперечатися, відстоювати власну думку, професійно дискутувати на уроках з почуттям такту й поваги до своїх співрозмовників та опонентів. Написання учнівського відгуку за кіноповістю О.Довженка. Вимоги. Настанови. 4. Уроки літератури рідного краю як благодатне поле		Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 255 с. а також такі методичні статті: 1.Костюченко В. Олександр Довженко - великий син українського народу, письменник, публіцист, кіномитець. Літературна вітальня. До 120-річчя від дня народження / В. Костюченко // Українська мова й література в школах України. – 2014. – № 9. – С. 49 - 60. 2.Костюченко В. Чарівна подорож у казковий світ дитинства Олександра Довженка. Позакласний	її змістовно-смыслового наповнення. Самостійно опрацювати таку додаткову методичну літературу: 1.Бабійчук Т. Конкурс ерудитів. Змагання на кращого знавця української літератури / Т. Бабійчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 1. – С.22-27. 2.Байчук Т. Застосування елементів методики «кейс» на уроках української літератури під час вивчення прозових творів. / Т. Байчук // Українська мова і література в школі. – 2006. – № 3. – С.30-32. 3.Баранова Л. Лабораторія невирішених проблем: Організація вивчення української літератури в сучасній школі	лекції не оцінюються	
--	--	---	--	-----------------------------	--

діяльності творчого вчителя. Вимоги до учнівських рецензій на фільми за творами Івана Франка, зокрема «Захар Беркут» і «Сойчине крило». 5. Позакласна робота вчителя української мови і літератури. Колективний перегляд і обговорення у формі диспуту фільму «Вальс меланхолійний» за новелою Ольги Кобилянської «Вальс меланхолійний» (режисер – Борис Савченко, 1990)		захід до 120-річчя від дня народження / В. Костюченко // Українська мова й література в школах України. – 2014. – № 9. – С. 61 - 65. 3. Романовська А. О. Довженко. Проблеми народу і війни, історичної пам'яті в кіноповісті "Україна в огні". Урок-фрейм. 11 клас / А. І. Романовська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 19-21. – С. 33 - 39. 4. Сікора, Н. В. Силове поле кіноматографу : знахідки, злети, тріумфи і трагедії. Урок за творчістю О. Довженка. 11 клас / Н. В. Сікора // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 7-8. – С. 19 - 25. 5. Сиводід О. Сторінки життя О. Довженка. Кіномистецька спадщина, режисерська майстерність	/ Л. Баранова, Т. Тунда, О. Страшко // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2014. – № 9. – С. 66-67. 4. Дицюра Н. Інформаційні технології в навчанні мови і літератури. Освітній проект / Н. О. Дицюра // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 19-21. – С. 14 - 18. 5. Кизименко О. Нестандартні уроки української літератури / О. Кизименко // Українська мова та література. – 2018. – № 11-12. – С. 61 - 89. 6. Шовко плас Г. Використання матеріалів спогадів і мемуарів під час вивчення біографії письменника / Г. Шовко плас // Українська мова й		
---	--	--	--	--	--

		митця. (Урок-дослідження). 11 клас / О. М. Сиводід // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 31-32. – С. 38 - 42. 6. Тур, С. Урок за твором О. Довженка "Україна в огні" / С. Тур // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 1. – С. 28 - 33. .	література в школах України. – 2016. – № 7-8. – С. 36 - 40. 7. Штилюк Н. Розвиток життєвих компетентностей школярів через формування стійкого інтересу до української літератури / Н. Штилюк // Українська мова та література. – 2017. – № 13-14. – С. 44 - 51.		
Інтегровані уроки та їх особливості План 1. Бінарні уроки з української літератури. 2. Семінарські заняття у старших класах. 3. Комбіновані уроки з української літератури. Принципи доцільності інтерактивних методів на уроках української літератури. 4. Диференційоване навчання на уроках української літератури. Класифікація сучасних методів і прийомів викладання	Лекція № 12.	Крім теоретичного матеріалу, почерпнутого насамперед з таких монографій: 1. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Є. А. Пасічник. – К., 2000. – 317 с. 2. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник / Ганна	(2 год.) Підготувати усний виступ-репліку на основі самостійно опрацьованої статті із фахової періодики (список додається): 1. Хурсяк Л. Г. Розвиток креативності учнів через реалізацію між предметних зв'язків на уроках української мови та літератури / Л. Г. Хурсяк // Вивчаємо українську мову та літературу. –	Опитування студентів на закріплення лекції не оцінюється	Згідно розкладу

української літератури в школі. 5. Залежність вибору методів, прийомів, засобів, видів і форм роботи учнів на уроках української літератури від матеріалу уроку, вікової, психологічної і наукової підготовки учнів та конкретної мети 6. Аналіз учителем власного проведеного уроку перед перевіряючими. 7. Основні вимоги до присвоєння категорій вчителю української мови і літератури. 8. Принципи самоосвіти вчителя української літератури.		Леонідівна Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с. – Серія («Альмама тер»), опрацювати таку методичну літературу: 1.Ткачук Г. Д. Урок-проект з української літератури в 6 класі / Г. Д. Ткачук // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 3. – С. 9 - 13. 2.Уліщенко, В. Особливості інтерсуб'єктивного навчання української літератури в основній загальноосвітній школі / В. Уліщенко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2008. – № 12. – С.14-16. 3.Уткіна Л. Ейдетика на уроках української літератури / Л. Уткіна // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2012. – № 7-8. – С. 54-55. 4.Харчук Д. "Перезавантаж	2016. – № 13-14. – С. 2 - 12. 2.Шуляр В. Технологічна модель уроку вивчення літературного процесу в освітніх закладах різних типів / В. Шуляр // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 4. – С. 10-13.		
--	--	--	---	--	--

		ження" уроку літератури : методика "Daily 5" ("Щоденні 5") для формування ключових компетентностей в учнів середньої школи / Д. Харчук // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 11. – С. 9 - 13.			
Практичні заняття Робота над художнім текстом на уроках української літератури в середніх класах загальноосвітньої школи План. 1. Читання вголос, вибіркоче читання. в особах, виразне читання – прийоми глибшого проникнення учнів у художній текст. 2.Робота над образом-персонажем прозового твору у середніх класах 3. Ліро-епічні	Практичне заняття №№ 1 – 2. Практичне заняття №1	Взяти до уваги такі методичні публікації: 1. Методичні рекомендації щодо вивчення української літератури у 2014 - 2015 навчальному році // Дивослово. – 2014. – № 7-8. – С. 4 - 5. 2. Про організацію навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах і вивчення базових предметів в основній школі // Українська мова й література в школах України. –	(2 год.+2 год.)	Максим. оцінка – 5+5	Згідно розкладу

тексти у середніх класах. Їх відмінність від ліричних і прозових.		2014. – № 7-8. – С. 3 - 8. Опрацювати такі методичні публікації: На основі поданих нижче і заздалегідь опрацьованих вами науково-методичних праць доведіть, що у аналізованих учителями-практиками творах йдеться про щасливе дитинство і захоплюючі пригоди літературних ровесників учнів: 1.Дуняшенко Н. Ніна Бічуя. "Шпага Славка Беркути". Палітра людських відносин, де кожен знайде себе... / Н. Дуняшенко // Українська мова та література. – 2018. – № 1-2. – С. 22 – 31. 2.Кобець С. В. Володимир Рутківський "Джури козака Швайки" : твір про волелюбних та сміливих героїв / С. В. Кобець // Вивчаємо	літературних текстів, яку коротко викладіть у 5-6 реченнях: 1.Вітвицька Т. Риси характеру Федька та його однолітків : Оповідання Володимира Винниченка "Федько-халамидник" / Т. Вітвицька // Українська мова та література. – 2017. – № 21 – 22. – С. 14 - 16. 2.Зайчук Л. Як залишитися собою ? : [проблема знеособлення людини у суспільстві на уроці за оповіданням Володимира Дрозда "Білий кінь Шептало" у 8 класі] / Л. Зайчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 9. – С. 41 - 43. 4.Тетєнєва Ж. Григір		
--	--	---	---	--	--

Робота над художнім текстом уроках української літератури в середніх класах загальноосвітньої школи	Практичне заняття №2	українську мову та літературу. – 2016. – № 12. – С. 20 - 23. 3.Павлів І. Володимир Рутківський. "Джури козака Швайки". Дидактичні матеріали і методичні орієнтири до вивчення твору / І. Павлів // Диво Слово. – 2014. – № 11. – С. 22 - 26. 4.Павлів, І. Уроки за повістю Зірки Мензатюк "Таємниця козацької шаблі" / І. Павлів // Дивослово. – 2015. – № 2. – С. 6 - 13. Опрацювати таку методичну літературу: 1.Хоменко О. Життя, мов спалах блискавки. Літературно-	Тютюнник, "Климко". Морально-етичні уроки доброти, чуйності, турботи про рідних. Конспек уроку, 7 клас / Ж. Тетєнєва // Дивослово. – 2017. – № 12. – С. 10 - 12. 5.Шестобуз С. Андрій Чайковський "За сестрою". Характеристика образу Павлуся. Власні висловлювання про геройство й лицарську відвагу головного героя Конспект уроку, 7-й клас / С. Шестобуз // Українська мова та література. – 2018. – № 17-18. – С. 27 - 31. Проаналізувати в цілому підручник «Українська література. 6 клас». Вивчити методичний апарат		
--	-----------------------------	--	--	--	--

План. 1. Лірика в чинній програмі та підручниках «Українська література» в середніх класах. 2. Типи укроек української літератури в середніх класах. 3. Особливості аналізу художніх засобів на уроках української літератури в середніх класах. 4. Біографія письменника – тільки ніким чи цікаве дослідження ролі письменника в його історичній епосі?		музична композиція до 80-річчя від дня народження Василя Симоненка / О. Хоменко // Дивослово. – 2015. – № 1. – С. 39 – 42. 2. Шуляр В. Сучасний урок літератури : тематична картка для учня-читача (за творчістю Миколи Вороного) / В. Шуляр // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 11. – С. 13 – 22. Законспектувати такі методичні статті з періодики і постаратися їх використати у власних моделях уроків: 1. Сидоренко Л. Літературна вікторина за біографією Т. Шевченка / Л. Сидоренко // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2013. – № 3. – С. 78-81. 2. Слюсар А. Ф.	підручника до кожної теми та визначити його відповідність чинній програмі з української літератури. Підготуйтеся до усної імпровізації суті (протягом 5-и хвилин) одного з віршованих текстів (на ваш вибір) на основі вами опрацьованої методичної статті: 1. Глеб О. Як перетворити "вірш поета" на "вірш читача" ? : [оптимальні шляхи подолання труднощів в інтерпретації та шкільному аналізі старшокласниками ліричних і ліро-епічних творів] / О. Глеб // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. –		
---	--	---	--	--	--

		Літературні ігри А. Ф. Слюсар // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 19-21. – С.76 - 86. 3.Слюсар А. Ф. Ігрові картки з української літератури. 5 клас / А. Ф. Слюсар // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 30. – С. 36 - 38. Використовувати власних моделях уроків такі інтерактивні технології: а) групування, б) метод «кейс», в) «мозковий штурм», г) «плакат думок»	2010. – № 9. – С. 93 - 100. 2. Коваль Г. Виразне читання в структурі уроку: [українська література]: навч. посібник / Г. П. Коваль. – Тернопіль : Астон, 2013. – 174 с. 3.Коваль О. Фізика в ліриці Дмитра Павличка. Інтегрований урок з української літератури та фізики.. 11 клас / О. Коваль, Л. Онищенко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 4-5. – С. 22 - 31. 4.Супрун Т. Дослідницький метод на уроках української мови та літератури / Т. П. Супрун // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 15. – С. 2 - 8 5.Телець І. Реалізація міжпредметни		
--	--	--	---	--	--

			х зв'язків на уроках української літератури : теоретичні і прикладні аспекти / І. Телець, Ю. Телець // Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 4. – С. 38 - 42.		
Уроки української літератури у 7-8 класах – важливий етап переходу від простого переказу змісту прозових творів чи виразного читання віршів до текстувального аналізу художніх текстів. План 1, Найпростіший аналіз сюжету в прозових творах: поняття зав'язки, кульмінації, розв'язки (на матеріалі повісті «Тигролови» Івана Багряного). 2. Групування персонажів (на прикладі повісті «Захар Беркут» Івана Франка). 3. Поняття теми	Практичні заняття №№ 3 - 4. Практичне заняття №3	Крім відповідних підручників і монографій із методики літератури в середній школі Є. Пасічника та Г. Токмань, опрацювати ще й таку методичну літературу: 1. Бородіна Т. Комп'ютер - помічник, господар - текст. Урок вивчення нового матеріалу [Іван Багряний "Тигролови" : зміст, жанр, проблематика роману] з використанням інформаційних технологій в 11 класі / Т. Бородіна // Українська мова й література в середніх	(2 год.+2 год.) Підготувати ся до всіх питань практичного заняття. Прочитати і скласти короткі тези до такої допоміжної методичної літератури: 1.Слюсар А. Ф. Ігрові картки з української літератури. 7 клас / А. Ф. Слюсар // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 33. – С. 33 - 34. 2. Слюсар А. Ф. Українська література. Дидактично-ігрові картки. / А. Ф. Слюсар // Вивчаємо	Максим. оцінка – 5+5.	Згідно розкладу

та ідеї твору. 4.Інтегровані уроки (кінофільми «Захар Беркут» за повістю І.Франка та «Сіроманець» за повістю М. Вінграновського, «тигролови» за творами І. Багряного «Сад Гетсиманський» і «Тигролови»). Нове, суттєво відмінне від письменницького, режисерське вирішення колишніх літературних творів.	\	школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 12. – С. 50-54. 2.Компаративний аналіз на уроках української літератури в контексті нових освітніх стандартів / Л. І. Відмиш, В. В. Аркушенко, Н. О. Овчаренко [та ін.] // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 28-29. – С. 6 - 16. 3. Марушкевич Л. Спонукаймо дитину до вдумливого читання. Формування читацької компетентності школярів за допомогою графічних організаторів / Л. Марушкевич // Дивослово. – 2014. – № 5. – С. 17-19. 4.Ситченко, А. Актуальність методичної концепції О.К.Дорошкевича / А. Ситченко	українську мову та літературу. – 2016. – № 15. – С. 33 - 36. 3.Чуйко Л. М. Кросворди з української літератури / Л. М. Чуйко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2016. – № 10-11. – С. 68 - 71. Законспектувати таку допоміжну методичну літературу: 1.Перепелиця С. Веб-квест як засіб створення розвивального середовища на сучасному уроці української мови і літератури та у позаурочній роботі / С. Перепелиця // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 10. – С. 40 - 43. 2.Савчук Н.		
---	----------	---	---	--	--

		// Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі [Текст]: зб. статей / редкол. І.В.Козлик. – Ів.-Франківськ, 2017. – вип. 1. – С. 50 - 58. 5.Скоморовська Н. Формування навичок критичного мислення на уроках літератури / Н. Скоморовська // Диво Слово. – 2013. – № 3. – С. 2 - 6. 6.Скореднова Н. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української мови і літератури / Н. Скореднова // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 2. – С. 46 - 50. 7. Уманська Т. Творчість Миколи	Складання кіносценарію - інваріант моделюючої гри. / Н. Савчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 4. – С.37-45. 3.Ярисюк В. Засоби активізації творчих здібностей учнів на уроках української мови та літератури / В. Ярисюк // Дивослово. – 2019. – № 3. – С. 21 - 24.		
--	--	---	---	--	--

Уроки української літератури у 7-8 класах – важливий етап переходу від простого переказу змісту прозових творів чи виразного читання віршів до текстуального аналізу художніх текстів. План 1. Вивчення творчості Т. Шевченка у 7-8 класах. 2. Різні види аналізу драматичних творів у середніх класах. 3. Поняття про ліричного героя. Різні види лірики, їх основні ознаки 4. Роль інтерактивних технологій у шкільній практиці (як саме продуктивно	Практичне заняття №4	Вінграновського. Цикл уроків / Т. Уманська // Українська мова та література. – 2017. – № 7-8. – С. 21 - 31. Опрацювати таку методичну літературу й перейняти досвід відомих учителів-практиків: 1. Білоус Н. Українська драматургія другої половини XIX-початку XX століття на історичному тлі театального руху. / Н. Білоус // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 5. – С.37-39. 2. Єлісєєва О. Іван Карпенко-Карий. Короткі відомості про життя і творчість видатного українського драматурга XIX ст. Про "театр корифеїв". Трагікомедія "Сто тисяч" -	Законспектувати у вигляді тез таку додаткову методичну літературу: 1. Пристай Л. Проблема бездуховності людини у п'єсі Івана Карпенка-Карого "Сто тисяч". Конкурсний урок літератури у 8-у класі / Л. Пристай // Дивослово. – 2019. – № 2. – С. 22 - 30. 2. Сергієнко А. Емоційно-ціннісна змістова лінія у мистецькому контексті на уроках української літератури / А. Сергієнко // Диво Слово. – 2014. – № 12. – С. 7 - 10.		
---	-----------------------------	---	---	--	--

використовувати у власних моделях уроків такі інтерактивні технології: а) гронування, б) метод «кейс», в) «мозковий штурм», г) «плакат думок»)		класичний взірець українського "театру корифеїв". Укр. літ. для класів з поглибленим вивченням / О. Єлісєєва // Українська мова й література в школах України. – 2015. – № 9. – С. 45 - 48. 3.Котляренко Н. Іван Тобілевич. Ми зробимо, що в наших силах !: [українська література, 8 клас] / Н. Котляренко // Українська мова й література в школах України. – 2015. – № 12. – С. 47 - 50. 4.Рубаненко, Н. "Як звуть його? Чи взагалі він звався?" Вивчення поезії М. Вінграновського "Бабусин дощ" / Н. Рубаненко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 5. – С. 33-37 5. Сікора Н. Ліна Костенко	3.Сергієнко А. Забезпечення емоційно-ціннісної змістової лінії на уроках української літератури / А. Сергієнко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 12. – С. 10 - 13. 4.Фасоля А. Компетентнісно зорієнтовані завдання на уроці української літератури / А. Фасоля, С. Ревчук // Українська мова і література в школі. – 2014. – № 6. – С. 27 - 31. 5. Фасоля А. Читацька компетентність : що формуємо, що і як перевіряємо і оцінюємо / А. Фасоля // Дивослово. – 2017. – № 9. – С. 8 - 15. Критично проаналізувати зміст таких методичних		
--	--	--	--	--	--

		"Крила". Конспект уроку, 7 клас / Н. Сікора // Українська мова та література. – 2018. – № 21-22. – С. 8 – 6. 6.Янкова О. Іван Малкович "Із янголом на плечі". 8 клас / О. А. Янкова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 25-26. – С. 22 – 26	розробок : 1.Скальська Г. Поезія Галини Кирпи. Конспект уроку, 8-й клас / Г. Скальська // Українська мова та література. – 2018. – № 19-20. – С. 29 – 7. 2.Турурта Т. Несімо злагоду в родину. Урок за поезіями Станіслава Чрнілевського "Теплота родинного інтиму" та "Забула внучка в баби черевички" / Т. Турурта // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 12. – С. 38 – 39.		
Методика вивчення нової української літератури в старших класах. План 1. Особливості літературознавчого хронологічного підходу й курс української літератури в старших класах середньої школи. 2. Драма І.Котляревського «Наталка	Практичне заняття №№ 5 – 6. Практичне заняття №5	Крім чинних підручників для 9 класу й методичних монографій, опрацювати такі статті вчителів-практиків: 1. Бондарен Ко Ю. Тема уроку української літератури : аспектуальний вимір / Ю. Бондаре	(2 год.+2 год.) Підготовка до всіх завдань плану роботи практичного заняття. Створення індивідуальних проєктів у «малих групах студентів (3 – 5 осіб). Опрацювати таку	Максим. оцінка – 5+5.	Згідно розкладу

Полтавка» як перша ластівка українського театру. Риси сентименталізму. 3. Від Котляревського до Шевченка (вміння вчителя подавати учням у вигляді лекцій оглядові теми.		нко // Дивослово. – 2016. – № 6. – С. 15 - 18. 2. Бондаренко Ю. Шкільний аналіз образів-персонажів за філософсько-історичною системою "виклик-відгук" / Ю. Бондаренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 5. – С. 11-14. 3. Бронзенко Т. Не лише знати і вміти, а й хотіти. Як підвищити інтерес учнів до читання драматичних творів у старших класах / Т. Бронзенко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 9. – С. 20-26. 4. Дзісь О. М. Іван Котляревський "Наталка Полтавка". 9 клас / О. М. Дзісь // Вивчаємо українську	додаткову науково-методичну літературу: 1. Денисюк Л. Похвала книгам. Вступний урок-пошук з елементами інсценізації у 6-му класі / Л. Денисюк // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 6. – С. 19-20. 2. Ковалюк Ю. Формування художніх смаків учнів старших класів на уроках літератури рідного краю / Ю. Ковалюк // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 1. – С. 37 - 40. 3. Кріль Н. Методичний інструментарій для проведення уроку за вступною темою "Давня українська література" / Н. Кріль // Українська		
---	--	--	---	--	--

Методика вивчення нової української літератури. План 1. І.Котляревський – зачинатель, .Шевченко – основоположник української літератури: в чому різниця й що саме мають твердо знати дев'ятикласники. 2. Неперехідність творчої спадщини Т. Шевченка. «малий» і «великий» час генія. 3. Як вивчати в школі початки української історичної романістики. Концепція «Чорної ради» П.Куліша – приціл на майбутнє України	Практичне заняття №6.	мову та літературу. – 2015. – № 22-24. – С. 45 - 48. 5. Савчук Н. Оглядіві теми з української літератури в старших класах [Текст] / Надія. Савчук. – К. : Шкільний світ, 2009. – 128 с. Окрім монографій із методики української літератури та студіювання чинної програми, належно простудіювати підручники для 9 класу, зокрема: Слоньовська О. Українська література: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О.В. Слоньовська, н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик, Н. С. Курінна, Л. Т. Шевчук. – К. : Літера ЛТД, 2017. – 288 с., а також такі статті у фаховій періодиці: 1.Бідненко В. Не повторити помилок	мова і література в школі. – 2007. – № 1. – С.22-27. 4.Маркова Н. Повторення виченого за рік з літератури / Н. Маркова // Дивослово. – 2019. – № 4. – С. 14 - 17. Підготувати методом проектів роботу «Роль і місце Т.Шевченка в українській літературі» Опрацювати таку додаткову методичну літературу й законспектувати у вигляді тез: 1.Лісняк О. М. Критичне мислення на уроках мови і літератури / О. М. Лісняк // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 12. – С. 2 - 10. 2.Литвинюк Л. Мульти медіа на уроках української	Додаткові бали (як за пропущене заняття чи оцінку, яка студента не влаштує) можна виконати, якщо індивідуально створити проєкт про Т.Шевченка, користуючись такою методичною літературою: 1.Слюсарєва О. Т. Шевченко "Сон"	
---	------------------------------	---	---	---	--

		історії. Урок вивчення нового матеріалу в 9 класі: [П. Куліш "Чорна Рада". Образи та ідеї твору] / В. Бідненко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 3. – С. 23-27. 2.Голубчук Т. П. Куліш "Чорна рада" : протистояння сил державотворення й руїництва. 9 клас / Т. О. Голубчук // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 19-21. – С. 24 - 32. 3. Маркович, Т. І. Єрчик О. Шевченкові музи: [конспект уроку. 9 клас] / О. В. Єрчик // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 6. – С. 18 - 23 4. Нестеранко С. Метод проектів як оптимальний	мови та літератури / Л. Литвинюк // Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 6. – С. 51 - 53. 4.Лук'янчикова, С. І. Дослідницько-пошукова робота на уроках української мови та літератури з використанням інформаційних технологій навчання / С. І. Лук'янчикова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 33. – С. 8 - 13. Написати короткий відгук (5 -7 речень) на одну (на вибір студента) методичну статтю: 1. Вінілівська Н. М. Методи і прийоми інтерактивного навчання на уроках української мови та	("У всякого своя доля"). Сатиричний пафос поеми. 9 кл. / О. В. Слюсарєва // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 13-14. – С. 24-28. 2.Субіна В. Поеми Т. Шевченка "Сон". Урок-простеження. 9 клас / В. В. Субіна // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 10-11. – С. 13 - 19. 3.Троши на С. В. Великий син великого народу	
--	--	---	--	---	--

		важіль впливу на актуалізацію етнокультурної компетентності і громадянське виховання учнів під час вивчення творчості Тараса Шевченка у 9 класі / С. Нестеранко // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 2. – С. 38 - 43. 6. Підгайко, О. І. Тарас Шевченко - апостол правди і науки. Біблійні мотиви у творах митця. 9 клас / О. І. Підгайко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 10-11. – С. 20 - 24. 7. Пономаренко О. Із секретів поетичної майстерності Т. Шевченка : духовно-художні відкриття "Кобзаря"	літератури / Н. М. Вінглі вська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 16-18. – С. 84 - 90. 2. Слюсар, А. Чи знаєш ти роман Пантелеймона Куліша "Чорна рада"? : [урок - конкурс у 9 класі] / А. Слюсар // Диво Слово. – 2012. – № 4. – С. 20 - 24. Познайомитися зі змістом таких методичних праць і виписати для себе 1-2 цікаві настанови вчителів-практиків: 1. Маркович Т. Шевченко знавці. Літературна гра / Т. І. Маркович // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 6. – С. 34 - 37. 2.Музиченко-Мельничук, Т. Учимося	: [поза класний захід, присвячений вшануванню пам'яті Т. Г. Шевченка] / С. Трошина // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 19-21. – С. 67 - 71. 4.Уманська Т. В своїй хаті своя правда, і сила, і воля. Національна самовизначеність у посланні Т. Г. Шевченка "І мертвим, і живим, і ненародженим". Конспект уроку, 9-й клас / Т. Уманська // Українська мова та	
--	--	--	---	--	--

		(1840), романтичного національного Пророка "Трьох літ", "Нескореного прометея" на засланні, візійонера демократичного ладу України майбутнього / О. Пономаренко // Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 5. – С. 19 - 26. 8.Церещенко Р. У пошуках скарбу великого. Т. Г. Шевченко. Поема-містерія "Великий льох" / Р. О. Церещенко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2016. – № 10-11. – С. 33 - 35.	шукати істину. Робота над поемою "Сон" / Т. Музиченко-Мельничук // Дивослово. – 2014. – № 5. – С. 20-24. 3.Назаренко І. Шевченків світ... Що ми про нього знаємо?. Інтелектуальна гра / І. Назаренко // Дивослово. – 2018. – № 3. – С. 43 - 44.	література. – 2019. – № 6. – С. 59 - 67. 5.Ходацька О. Тарас Шевченко - геній свого часу. Творча співпраця вчителя української мови і літератури та письменниці Антонії Цвід / О. Ходацька // Українська мова та література. – 2019. – № 2. – С. 16 - 22. 6.Ходацька О. Тарас Шевченко - геній і людина. Нове прочитання творів Кобзаря. Українська	
--	--	--	---	--	--

				література, 9 клас / О. Ходацька // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 3. – С. 43 - 45	
Методика вивчення української літератури другої половини XIX ст. у 10 класі План 1. Театр корифеїв – питома ознака становлення української нації. 2. Другий після Т. Шевченка: роль і місце в літературному житті України І. Франка. 3. Леся Українка і Ольга Кобилянська. «Жіночий голос» в Українському модернізмі. 4. Неоромантизм у прозі й драматургії. 5. Імпресіонізм М. Коцюбинського. Основні риси новаторства в українській прозі та поезії.	Практичне заняття №7.	Опрацювати методичний апарат таких чинних підручників: 1. Слоновська О. Українська література: профільний рівень, 10 клас / Ольга Слоновська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 304 с. 2. Слоновська О. В. Українська література (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоновська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера	2 год. Законспектувати у вигляді тез одну із нижче запропонованих методичних праць (на вибір студента): 1. Адаменко С. Пробу джуючи інтерес до знань. Система літературних ігор за програмою 10 класу / С. Адаменко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 5. – С. 45-50.. 2. Жила С. "Тіні забутих предків" -	Максим. оцінка – 5. Обґрунтовано довести або спростувати основну думку такої методичної статті: 1. Одійчук Л. Лірична драма у прозі про непереможне кохання (вивчення новели Івана Франка)	Згідно розкладу

		ЛТД, 2019. – 319 с. Опрацювати такі методичні праці сучасних учителів-практиків: 1. Дрик О. Драма-феєрія "Лісова пісня" - глибока філософія життя в любові. Урок-дослідження з мультимедійною презентацією та елементами театралізації / О. Дрик // Диво Слово. – 2013. – № 11. – С. 10-12. 2. Козлова О. Перший "екологічний зойк" в українській літературі. Позакласний урок за драмою-феєрією "Лісова пісня" Лесі Українки / О. Козлова // Дивослово. – 2018. – № 2. – С. 25 - 28. 3. Підгайко, В. Мелодія "Лісової пісні". За драмою-феєрією "Лісова пісня". Українська література, 10 клас / В. Підгайко	"свято української душі" : зіставлення літературного твору та його екранізації. Матеріали до проведення інтегрованих семінарів-діалогів у 10 класі / С. Жила // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 5. – С. 29-40. Прочитати й використати для власних моделей уроків найдоцільнішу з методичних статей учителів-практиків: 1. Дробот Н. Марко Кропивницький – батько українського театру. інтегрований дослідницько-пошуковий проект / Н. Дробот // Українська мова та література. – 2018. – № 11-12. – С. 46 - 60.	"Сойчи не крило" у класі) / Л. Одійчук // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 3. – С. 23-25.	
--	--	---	---	---	--

		// Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 10. – С. 39 - 43. 4.Пилипенко, О. Проблема зради і прощення в "Лісовій пісні" Лесі Українки : Конспект уроку, 10-й клас / О. Пилипенко // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 10. – С. 43 - 44. 5. Сорока, Г. Музика у слові. Урок у 10 у класі за новелою Ольги Кобилянської "Impromptu phantasie" ("Фантазія-експромпт") / Г. Сорока // Дивослово. – 2019. – № 2. – С. 2 - 6. 6. Шваєвська, О. Новела Михайла Коцюбинського "Intermezzo", її актуальність. Конспект уроку, 10-й клас / О. Шваєвська // Дивослово. – 2018. – № 11. – С. 20 - 25. 7.Юдицька, Л.	2.Лаврись Л. Соціально-психологічна драма "Украдене щастя" - найвизначніший сценічний твір І. Я. Франка / Л. Лаврись // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 10. – С. 33 - 35. 3.Назаренко Л. Система уроків з вивчення творчості Івана Франка: [Урок четвертий: Іван Франко - лірик високої проби] / Л. Назаренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 1. – С. 24 - 27. 4.Назаренко Л. Система уроків з вивчення творчості Івана Франка: [Урок третій. Мета і сенс життя людини у філософському творі І.Франка "Легенда про вічне життя"] / Л. Назаренко // Українська	
--	--	---	---	--

		Інтимна лірика Лесі Українки "Твої листи завжди пахнуть зів'ялими тройндами" / Л. Юдицька // Українська мова та література. – 2017. – № 3 – 4. – С. 66 – 74.	література в загальноосвіт ній школі. – 2012. – № 12. – С. 20 - 23. 5.Пачків О. Проблема лідера та нації. Поема Івана Франка "Мойсей" / О. Пачків // Українська мова та література. – 2017. – № 21- 22. – С. 18 - 25. 6. Чуча О. Новела Івана Франка "Сойчине крило". Конспект уроку, 10-й клас / О. Чуча // Українська мова та література. – 2018. – № 21- 22. – С. 22 - 28. 7.Шкляр В. Теорія і методика уроку вивчення й аналізу художнього твору (за сатиричною комедією І.Карпенка- Карого "Хазяїн") / В. Шкляр // Українська література в загальноосвіт ній школі. – 2010. – № 1. –	
--	--	---	--	--

Народження, початки і становлення модернізму в українській літературі. План. 1. Особливості шкільного аналізу під час вивчення творчої спадщини В. Стефаника і М. Коцюбинського. 2. Творчі набутки Розстріляного Відродження. 3. Український театр часів Л. Курбаса та М. Куліша. Особливості інтерпретації відповідних творів старшокласникам 4. Причини української еміграції і література першого етапу українського діаспорного красного письменства. 4. Що таке «соцреалізм»? У чому полягає його негативний вплив на українську літературу? Як це треба пояснювати старшокласникам	Практичне заняття №8	Опрацювати чинну програму для 10-11 класів та відповідні підручники, названі вище. Готуючись до практичного заняття, законспектувати у вигляді тез і використати в процесі практичного заняття такі праці: 1. Голик О. "Я волю полюбив державну", або "життя, зіткане із "переходів та ісходів". Цикл уроків за творчістю Є. Маланюка. Українська література, 11 клас / О. Голик // Українська мова й література в школах України. – 2014. – № 12. – С. 48 – 50. 2. Голик О. Штрихи до біографії Євгена Маланюка. Частина II. Феномен еміграційної поезії. Роль поета-патріота в суспільному житті. Поезія	С. 19-23. 2 год. Підготувати усний виступ на основі таких методичних статей: 1. Лагола І. Експресіонізм у світовому красному письменстві ("Камінний хрест" В. Стефаника та "Перевтілення" Ф. Кафки). Інтегроване заняття з української та зарубіжної літератур / І. Лагола, Л. Дичик // Зарубіжна література в школах України. – 2016. – № 5. – С. 28 - 33. 2. Хахула, О. Новела "Intermezzo". Ідея служіння митця народів. Використання засобів імпресіонізму Система уроків за творчістю М. Коцюбинського. Українська література, 10 клас / О. Хахула // Українська	Додатково оцінку можна заробити, виконавши метод проектів (методичну літературу для такої роботи додаємо): 1. Голик О. Шлях знаходить той, хто шукає [Конспект уроку за твором Олександра Олеся "По дорозі в Казку"] / О. Голик // Українська мова й література в школах України. – 2019. – № 6. – С. 50 - 52.	
---	-----------------------------	--	--	---	--

	Євгена Маланюка "Біографія" / О. Голик, Т. Яровенко // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 10. – С. 52 – 54. 3.Грицай, Л. "Як в нації вождів нема, тоді вожді її поети". Вивчаємо поетичну спадщину Євгена Маланюка / Л. Грицай, Я. Грицай // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 2. – С. 25 – 27 . Опрацювати таку важливу методичну літературу: 1.Голик О. Глибока прірва душі. Роман В. Підмогильного "Місто". Зображення "цілісної" людини в єдності біологічного, духовного, соціального / О. Голик	мова й література в школах України. – 2014. – № 11. – С. 44 - 49. 3.Хахула О. Карпатські Ромео і Джульєтта, або Вічна таїна кохання. Осмислення філософських категорій життя і смерті . Система уроків за творчістю М. Коцюбинсько го. Українська література, 10 клас / О. Хахула // Українська мова й література в школах України. – 2015. – № 1-2. – с. 41 - 43. 4.Якимова, О. Лебедина пісня Михайла Коцюбинсько го. За повістю "Тіні забутих предків". Конспект уроку, 10-й клас / О. Якимова // Українська мова та література. – 2018. – № 23-24. – С. 26 - 32. 5.Янченко, О.	2.Дячен Ко С. Михайло Коцюбинський-імпресіоніст (вивчення новели "Intermezzo" 10-му класі, загальноосвітньої школи) / С. Дяченко, М. Музика // Українська мова і література в школі. – 2015. – № 1. – С. 19 - 23. 3.Кравченко О. Психологічна новела "Intermezzo" з жанровими ознаками "поезії в прозі". Автобіографічна основа. Проблеми душевної рівноваги.	
--	---	--	---	--

		// Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 1. – С. 45 - 49. 2.Голик О. "Суворий аналітик доби". До 115-річчя від дня народження В. Підмогильного / О. Голик // Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 12. – С. 25 - 27. 3.Русанова О. Підмогильний - автор інтелектуально-психологічної прози, перекладач. Роман " Місто". Екзистенціалізм: [Цикл уроків за романом В.Підмогильного " Місто". Урок №1. Українська література 11 клас] / О. Русанова // Українська мова й література в школах України. – 2016. – № 1. – С. 38 - 44.	Павло Тичина як поет-синтезист: [системний аналіз поезій збірки "Сонячні кларнети" в 11-му класі] / О. Янченко, Т. Літвінова // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2013. – № 9. – С. 71 – 74. Познайомтеся із впровадженням інтерактивних технологій у шкільну практику вчителями української літератури, простудіювавши такі статті: 1.Михайлюк О. Комп'ютерно-орієнтовані й телекомунікаційні технології на уроках мови та літератури / О. Р. Михайлюк // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 10-11. – С. 2 - 12. 2.Мозгова Л.	Символічні образи. Поетика імпресіонізму / О. Кравченко // Українська мова й література в школах України. – 2019. – № 6. – С. 53 - 60. 4.Левченко В. "Мина Мазайло". Особливості сюжету з використанням інформаційно-комунікативних технологій. Методичні рекомендації до проведення уроку української літератури в 11 класі / В. Левченко // Україн	
--	--	---	--	--	--

			Технологія гендерної літературної освіти / Л. Мозгова // Дивослово. – 2010. – № 3. – С. 6- 14. 3.Молчано ва М. Метод інтелект-карт на уроках мови та літератури / М. В. Молча нова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2013. – № 28. – С. 2 - 6. 4.Овчаренко Ю. В. Кооперативне навчання на уроках української літератури : формування світоглядних і навчальних компетенцій / Ю. В. Овчар енко, А. В. Терещен ко // Ви вчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 28- 29. – С. 2 - 6. 5.Сергієн ко А. Реалізація комунікативн ого та діяльнісного підходів до	ська мова й літерату ра в сучасній школі. – 2013. – № 10. – С. 42 – 50. 2.	
--	--	--	--	---	--

			навчання на уроках української літератури / А. Сергієнко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 5. – С. 20-24.		
Методика інтерпретації творчих набутків письменників-шістдесятників і висхідного курсу найновішої сучасної української літератури План 1. Талантів і соцреалізм не винищив: Михайло Стельмах, Олесь Гончар, Василь Земляк 2. Поети-шістдесятники. Геніальні українські новелісти 60-х рр.. XX ст.. 3. Розвиток української історичної романістики у XX ст.. 4. Як учням пояснювати, що таке	Практичне заняття № 9.	ідготуватися до практичного заняття, використовуючи список рекомендованої літератури. Законспектувати (на вибір студента) одну із рекомендованих викладачем статтю, під час практичного заняття аргументовано довести чи спростувати її умовиводи: 1.Власне висловлювання на зовнішньому незалежному оцінюванні з української мови і літератури // Дивослово. – 2018. – № 3. – С. 2 - 8. 2.Власне висловлювання	2 год. Використовуючи рекомендовану літературу, підготуватися до практичного заняття. Продумати інтерактивні методи роботи. Під час моделей уроку, використовувати практичні успіхи перелових українських вчителів, про що розповідається в таких методичних працях: 1.Макаренко Л. Літературний турнір:[7 - 9 класи] / Л. Макаренко // Дивослово. – 2012. –	Максим. оцінка – 5.	Зідно розкладу

постмодернізм? 5. Основні ознаки мегамодернізму як основного літературного напрямку сучасного українського красного письменства.		на ЗНО з української мови та літератури // Українська мова та література. – 2018. – № 5-6. – С. 20 - 29. 3.Жила С. Кожна любов - інша... Позакласне читання за романом Марії Матіос "Майже ніколи не навпаки" / С. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 2. – С.25-29. 4.Кисла Т. Специфіка маски автора фемінного постмодерністського роману (на матеріалі романів О. Забужко "Польові дослідження з українського сексу", С. Пиркало "Зелена Маргарита" та : Н. Зборовської "Українська Реконкіста" / Т. Кисла // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 5. – С.11-14. 5.Маленко О.	№ 12. – С. 13 - 17. 2.Неділя І. Матеріали для контрольних і самостійних робіт. Українська мова та література. II семестр. 9-й клас / І. Неділя, Г. Чирко // Українська мова та література. – 2017. – № 1-2. – С. 64 - 87 3.Паливода Т. Цвіт нашої нації. Літературний вернісаж для учнів 11 класу / Т. Паливода // Дивослово. – 2015. – № 9. – С. 22 - 27. 4.Прицик Л. Літературні диктанти за творчістю українських письменників XX ст. / Л. Г. Прицик // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 4-5. – С. 44 - 55. 5. Птушка Л. Тести за творчістю Т. Шевченка. 8 клас / Л. В. Птушка // Вивчаємо українську		
--	--	---	--	--	--

		Прочитання постмодерного тексту : інтерпретація смислів. Робота з пост-модерною поезією на уроках літератури / О. О. Маленко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 16-18. – С. 77 - 86. 5.Павленко О. Читацька конференція за твором Марії Матіос "Солодка Даруся" / О. Павленко // Дивослово. – 2017. – № 5. – С. 19 – 6. 6.Соколовська І . Творчість Василя Герасим'юка. Вірші "Чоловічий танець", "Перший сніг", "Жива ватра". Конспект уроку, 8-й клас / І. Соколовська // Українська мова та література. – 2018. – № 19-20. – С. 51 - 58. 7.Фасоля А. Як читати постмодерну поезію / А. Фасоля // Дивослово. – 2010. – № 9. –	мову та літературу. – 2015. – № 3. – С. 26 - 28. 6.Радецька Т. Д. Національне виховання на уроках української мови та літератури / Т. Д. Радецька // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 13-14. – С. 2-10.		
--	--	---	--	--	--

		С. 24 - 29. 8.Янець Н. Галина Пагутяк "Записки білого пташка". Фантастика й містика / Н. Янець // Українська мова та література. – 2017. – № 7- 8. – С. 47 – 56.			
Лабораторне за няття № 1 (2 год)	Пасивна практика в ЗОШ 3 23 імені Романа Гурика	Фізкульт- хвилинки на уроках у середніх і старших класах	«Аргентин ський дощ» методика проведення (2 год)	Рекомендована література: Парипа Оксана, Парипа Петро «Великі українці без масок: оповідки про життя, пригоди, вдачу славет ни, видат них, знамени тих, визначн их і просто відомих людей Землі Україн ської і поза нею» – Івано- Фран ківськ: Місто НВ,	Згідно розкладу
Лабораторне за няття № 2 (2 год)	Діалоги з учителями- практиками	Метод проектів як особливо успішна технологія для оглядових(всту пних, власне оглядових, підсумкових тем)	«Усвідомлен ня національної самоідентифі кації (на матеріалі творчості Т. Г. Шевченка)» і впро вадження його у шкільну практику (4 год)		Згідно розкладу
Лабораторне за няття № 3 (2 год)	Переїмання передового досвіду		Інтерактивні методи навчання: гронування. сенкан (2 год)		Згідно розкладу
Лабораторне за няття № 4 (2 год)	Участь у творчих лабораторіях учителів	Ігрові форми навчання	Інтерактивні методи навчання: Метод «кейс», «мозковий штурм» (2 год.)		Згідно розкладу
Лабораторне за няття № 5 (2 год)	бесіда про обласний кокурс «Учитель року», який проходив на	Збирання, при допомозі мережі Інтернет, матеріалу для «кейсу»			Згідно розкладу

Лабораторне заняття № 6 (2 год)	базі ЗОШ № 23 імені Романа Гурика Виготовлення дидактичного матеріалу	«Цікаве про великих»	Інтерактивні методи навчання: «плакат думок» (2 год)	2017. – 888с.	Згідно розкладу
Лабораторне заняття № 7 (2 год)	Проведення уроків на парув учителем.	Виготовлення «Плакату думок» на тему: «Вихідці з України – лауреати Нобелівської премії (режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%BB%D0%B0%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%B0%D1%82%D0%B8_%E2%80%94%D0%B8%D1%85%D1%96%D0%B4%D1%86%D1%96_%D0%B7_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B)	Особливості дошукування художньої істини на матеріалі літературних текстів згідно чинної програми (2 год.)		Згідно розкладу
Лабораторне заняття № 8 (2 год)	Участь у літературних вікторинах		Особливості диференційованого підходу в навчанні: «малі» та «великі» групи (2 год.)		Згідно розкладу
Лабораторне заняття № 9 (2 год)	Робота з обдарованими дітьми (призерами олімпіад), допомога в підготовці учнівських творчих проєктів на конкурс «Обніміть, брати мої»		Диспут на матеріалі проблематики творів української літератури в старших класах (2 год).		Згідно розкладу
Твори Івана Франка: «Легенда про вічне життя», «Сойяине крило» Твори Ольги Кобилянської «Вальс меланхолійний» Твори Лесі Українки:	Самостійна робота		30 год. Прочитати всі нововведення в шкільну програму з української літератури для старших класів художні	Максимальна оцінка – 4 бали	Протягом семестру

драматична поема «Кассандра»					
Користуючись мережею Інтернет, переглянути художні фільми за творчістю Івана Франка та Ольги Кобилянської	Самостійна робота		20 год.		Протягом семестру
Опрацювати монографію: Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Є. Пасічник. – К., 2000. – 317 с.			30 год. Належно простудіювати монографію з методики вивчення української літератури Є. Пасічника: Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Є. Пасічник. – К., 2000. – 317 с.	Максим. оцінка – 3 бали	Протягом семестру
Опрацювати посібник: Мариновська О. Педагогічна інноватика @Менеджмент інновацій. / Оксана Малиновська. – Івано-			20 год Мариновська О. Педагогічна інноватика @Менеджмент інновацій. / Оксана Малиновська. – Івано-		Протягом семестру

Форанківськ: Місто НВ, 2019. – 504 с.			Форанківськ: Місто НВ, 2019. – 504 с.		
Опрацювати монографію з методики вивчення української літератури в школі	Самостійна робота		20 год. Простудіював ти монографію і написати рецензію на підручник Ганни Токмань: Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціаль но-діалогічна концепція: монографія / Ганна Леонідівна Токмань. – К. : Міленіум, 2012. – 320 с.	Макси- мальна оцінка – 3 бали.	Протягом першої декади грудня
Перевірка знань з методики вивчення української літератури в школі	Контрольна робота, 2 год		Рекомендова на літерату ра: 1.Копузь О. Організація науково- дослідної діяльності студентів у професійній підготовці майбутніх учителів української мови і літератури / О. Копузь // Українська мова й література в школах України. – 2015. – № 3. – С. 10 - 12.	Максим. оцінка – 10.	Напри кінці семестру.

			2.Лісовський А. Аксіоми методики: [методика викладання української літератури] / А. Лісовський // Українська мова і література в школі. – 2009. – № 1. – С.32-35. 3.Пожарська, Л. В. Олімпіадні завдання з української мови та літератури / Л. В. Пожарська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 28- 29. – С. 41 - 47. 4.Приходько І. Ф. Україноцентрична ідея в українській літературі як основа національно- патріотичного виховання учнів / І. Ф. Приходько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2016. – № 10- 11. – С. 56 - 62.		
--	--	--	--	--	--

			5.Проценко С. Формування самоосвітньої компетентнос ті учнів на уроках української мови і літератури / С. Проценко // Дивослово. – 2017. – № 3. – С. 11 - 16. 6.Расптіна З. Навчальні проектні технології / З. Расптіна // Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. – 2009. – № 12. – С.48. 7.Ращенко А. Українська література в системі гуманітарної освіти: викладання і вивчення / А. Ращенко // Диво Слово. – 2012. – № 4. – С. 63 - 64. 8.Сидорен ко В. Психолого- педагогічні й науково- методичні засади сучасного підручника з української літератури для старшої школи		
--	--	--	--	--	--

			/ В. Сиротенко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2015. – № 5. – С. 10 - 18. 9.Сиротенко В. Методика викладання української літератури як наука: [XX ст.] / В. Сиротенко, Р. Суровцева // Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання [Текст]: навч. посіб. / В.П.Сиротенко, Р.Ф.Суровцева. – К., 2012. – С. 169 - 191. 10.Сиротенко, В. П. Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання [Текст]: навч. посіб. / Валерій Павлович Сиротенко, Р. Ф. Суровцева. – Рек. МОН. – К. : ЦУЛ, 2012. – 392 с. – ISBN 978-617-673-060-6 : 90,00 11.Ситчен		
--	--	--	---	--	--

			ко А. З історії методики української літератури / А. Ситченко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 10. – С. 6 - 11. 12.Токмань Г. Політологічні засади навчання української літератури : допомога вчителям від академіка Віталія Дончика / Г. Токмань // Дивослово. – 2016. – № 5. – С. 58 - 63. 13.Токмань Г. Шкільний предмет "Українська література" - був, є і має бути! / Г. Токмань // Літературна Україна. – 2017. – № 6. – С. 5. 14.Шкавро В. Сучасні тенденції в оцінюванні якості знань з мовознавчих дисциплін майбутніх учителів української мови і літератури		
--	--	--	--	--	--

			/ В. Шкавро // Українська мова й література в школах України. – 2018. – № 6. – С. 11 - 13. 25.Яценко Т. Внесок українських діячів культури та освіти другої половини ХІХ - початку ХХ ст. у розвиток методичної науки / Т. Яценко // Українська мова і література в школі. – 2014. – № 7. – С. 27-31. 16.Яценко Т. Етапи й умови розвитку методики навчання української літератури в школі / Т. Яценко // Українська мова й література в школах України. – 2017. – № 9. – С. 30 - 34.		
Скласти тестові завдання до однієї з тем лекційних чи практичних занять із методики вивчення української	Індивідуальна робота			Максимальна оцінка – 3 бали.	До кінця семестру

літератури в школі					
Розробити мультимедійні фрагменти для одного з вище названих практичних занять (на вибір студентів)				Максимальна оцінка – 2 бали	У процесі конкретного практичного заняття

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів. Допуск до екзамену – максимально 50 балів (оцінки за практичні заняття – 25 балів, за контрольну роботу – 10 балів, за самостійну роботу – 10 балів), за розробку мультимедійних фрагментів – 2, за тестові завдання – 3 бали. Власне екзаменаційна робота – 50 балів. Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).
Вимоги до письмової роботи	Ви обов’язково повинні виконати контрольну роботу, що складається з теоретичного питання та практичного завдання для перевірки Ваших навиків і здібностей як майбутнього вчителя української мови і літератури. Екзамен також має письмову форму.
Практичні заняття	Максимальна оцінка за кожне практичне заняття 5 балів. Отже, за всі практичні заняття можна набрати максимум 25 балів. До цих балів на практичних завданнях додаються ще 3 бали за тестові завдання (при їх наявності) і 2 бали за створення мультимедійних фрагментів для практичних занять (при наявності інтерактивних засобів). За самостійну роботу можна отримати максимум 10 балів. За контрольну роботу – також 10 балів. Отже ще до екзамену можна набрати максимум 50 балів. Екзамен - також 50 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю (екзамену)	Виконання 50 % завдань.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D0%BF%D0%BE> і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code of honor.doc?fbclid=IwAR14PNKG9iKdUn4NJsj0X0rOCZr7YVFeNGdlgE3J2alaDNsc_GiizOs3_NQ. Студент і викладач повинні уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Забороняються плагіат та списування. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід. Обов’язковим є прочитання художніх текстів,

які виносяться на обговорення.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, усна або письмова відповідь. Обов'язковим є для отримання допуску до екзамену написання контрольної роботи та виконання блоку самостійних робіт.

Викладач гарантує доступність зустрічей як, у межах університету, так і можливість заочної комунікації та консультування (телефон, вайбер, електронна пошта).

8. Рекомендована література

Крім рекомендованої літератури для кожного лекційного чи практичного заняття, студенти опрацьовують ще й таку базову науково-методичну літературу:

1. Бондаренко Ю. І. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Юрій Іванович Бондаренко. – Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. пед. ун-ту ім. М. Гоголя, 2009. – 352 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. / О. І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / автор-уклад. О. Пометун, Л. Пирожено. – К. : А. П. Н., – 2012. – 136 с.
4. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі : наук.-теорет. зб. / О. О. Ісаєва. – Тернопіль : Астон, 2016.
5. Лавриченко Н. М. Педагогіка соціалізації: європейські обриси / Н. М. Лавриченко. – К. : ВіРА ІНСАЙТ, 2010. – 444 с.
6. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури / Антон Михайлович Лісовський. – К. : Ленвіт, 2013. – 105 с.
7. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах / Л. Ф. Мірошниченко. – К. : Ленвіт, 2000. – 240 с.
8. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник / Рекомендовано міністерством освіти і науки, молоді та спорту України для студентів навчальних закладів / Віктор Петрович Москалець. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 415 с.
9. Наукові основи методики літератури : посіб. для студ. вищ. навч. закладів / [за ред. Н. Волошиної]. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с.
10. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Є. А. Пасічник. – К., 2000. – 317 с.
11. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2017. – 144 с.
12. Пометун О. І. Методика навчання історії в школі / О. Пометун, Г. Фрейман. – К. : Генеза, 2019. – 328 с.
13. Пультер С. Методика викладання української літератури / С. Пультер, А. Лісовський. – Т. : Підручники і посібники, 2014. – 144 с.
14. Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / Анатолій Люціанович Ситченко. – Ленвіт, 2011. – 291 с.
15. Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук. – К. : Каравела, 2019. – 400 с.
16. Степанишин Б. І. Література – вчитель – учень: самостійне вивчення учнями літератури / Степанишин Б. І. – К. : Освіта, 1993. – 240 с.
17. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник / Ганна Леонідівна Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с.

– Серія («Альмаматер»).

18. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія / Ганна Леонідівна Токмань. – К. : Міленіум, 2012. – 320 с.
19. Тягло О. В. Критичне мислення : навч. посіб. / О. В. Тягло. – Х. : Основа, 2008. – 189 с.
20. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія / Віолетта Уліщенко. – К.: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2011. – 486 с.

Інформаційні ресурси

http://valyakodola.ucoz.ru/publ/uroki_svitovoji_literaturi/pidsumkovij_urok_gra_quot_shhaslivij_vipadok_quot_za_temoju_mifi/3-1-0-215 – Мова: українська.

<http://www.durov.com/literature3/elistratova-68.htm>

<http://www.durov.com/literature3/kozlova-80.htm>

<http://www.durov.com/literature3/mokulskiy-54.htm>

<http://www.durov.com/literature3/plavskin-80.htm>

<http://www.durov.com/literature3/vilmont-85.htm>

<http://www.durov.com/literature3/vipper-90d.htm>

<http://www.durov.com/literature3/vipper-90e.htm>

<http://www.durov.com/literature3/vipper-90f.htm>

<http://www.durov.com/literature3/vipper-90h.htm>

<http://www.skaz.ift.org.ua>

<http://www.lib.proza.com.ua>

<http://www.virshi.kiev.ua>

<http://www.poetryclub.cjm.ua/libray.php>

<http://www.zhelem.com/ua/>

<http://www.kobzar.info/>

<http://www.pysar.net>

<http://www.utoronto.ca/elul/>

<http://www.nbu.gov.ua>

<http://www.ukrcenter.com/librau.asp>

http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/

<http://subject.com.ua/lesson/mova/>

<http://gorodenok.com/конспекти-уроки/>

<https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>

http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html

http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/

<https://academia.in.ua/?q=content/шкільні-підручники-з-української-мови>

http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni_plani/1-0-3

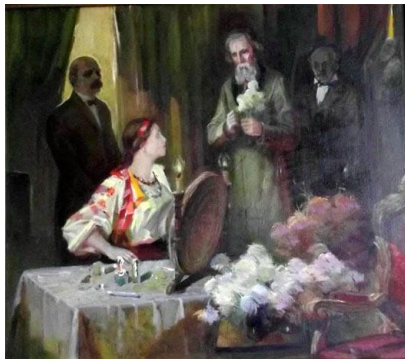
Написання рефератів на одну з обраних тем (у випадку пропущеного практичного заняття чи для покращення оцінки):

1. Методика роботи вчителя й учнів під час аналізу автобіографічних творів (на прикладі «Зачарованої Десни» О. Довженка).
2. Методика вивчення творчості Т. Шевченка в середніх класах (на прикладі віршів «І виріс я на чужині», «Заповіт», «Зацвіла в долині червона калина», «Сонце заходить, гори чорніють»).
3. Методика практичної роботи вчителя й учнів під час вивчення біографій письменників у старших класах.

4. Пошукова робота на уроці над текстом «Слова о полку Ігоревім», що вивчається у 9 класі.
5. Особливості художньо-ідейного аналізу балад та поем (на прикладі Шевченкових великих ліро-епічних творів «Причинна», «Тополя», «Катерина», «Наймичка»).
6. Оптимальні шляхи осягнення учнями понять композиції, сюжету й сюжетних ліній у романному творі (на прикладі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного).
7. Сучасні підручники з української літератури для середньої школи.
8. Чинні навчальні програми з української літератури для середніх загальноосвітніх закладів.

Фрагмент методу проектів, виконаного студентами для практичного заняття:

Усвідомлення національної самоідентифікації (на матеріалі творчості Т. Г. Шевченка)

Сучасні луганські художники Олександр Фільберт, Мойсей Вольштейн, 60-і роки ХХ ст., картина

«Володимир Даль, Тарас Шевченко і Михайло Щепкін зустрічаються з Катрусєю Піуною».

Портрет Ликери Полусмак, зроблений Т. Шевченком

Біографія Тараса Шевченка.

Кохані жінки поета

1. Чітка диференціація Т. Шевченком соціуму на «людей» і «панів», тобто національно близьких і національно чужих – перекинчиків, потенційних покручів і зрадників.
2. Бажання одружитися виїмково з українкаю, берегинею національних святинь.
3. Акцент на виразній візуальній «українськості» дівчат, у яких був закоханий Т. Шевченко на вміщених нами

Формування таких етнокультурних компетентностей:

1. Переваги істинно свого, національного над чужорідним, наносним або ворожим.
2. Глибокого усвідомлення, що запорукою сімейного щастя є факт, коли подружжя має спільні морально-етичні орієнтири, національні основи світобачення й світосприймання.
3. Розуміння світоглядних, моральних і ментальних особливостей української родини.

 Пам'ятник Т. Шевченку, м. Дубно (1990). Скульптор – Л. Бізюк. Пам'ятник Т. Шевченку «Тарас-європейець», м. Новоград-Волинський (2010).	картинах. Біографія Т.Шевченка «Физиономия не крепостная» (К.Брюллов). Природою закладені Тарасові Шевченкові передумови людської гідності й національної свідомості. - Вроджена висока самосвідомість. - Творчість рідною мовою як єдино можлива реалізація своєї геніальності. - Європейськість у повному розумінні цього слова в усіх проявах особистості.	Формування таких етнокультурних компетентностей: - Взірець – козацький характер, український психотип. - Взірець – лідерські риси: ініціативність, надійність, програма успіху розпочатих справ. - Здатність розрізняти добро і зло, колонізатора від афішованого, але фальшивого й підступного псевдо-друга і псевдо-брата. - Уміння мислити глобально, любити й поважати представників усіх націй, високо ставити прагнення народів до свободи й власної державності.
 Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні (1964). Скульптор – українець у діаспорі Леонід Молодожанін (Лео Мол) ().	Визнання Кобзаря усім світом. «Коли у поляків з'явився Міцкевич, їм уже не потрібні стали поблажливі відгуки якихось французьких чи німецьких критиків: не визнавати польську літературу означало б тоді тільки виявляти власну дикість. Маючи тепер такого поета, як	Формування таких етнокультурних компетентностей: - Бажання обстоювати загальнолюдські цінності. - Намір бачити все людство самодостатнім і щасливим. Художній текст сучасного поета для закріплення учнями етнокультурних компетентностей Петро Скунець Земля химер Безпросвіття моєї нації –

У червні 2016 року пам'ятник молодому віком Т. Шевченку відкрили у столиці Болгарії – місті Софії.

У жовтні 2016 року коштами Союзу українців у Румунії в місті Сігет Мармацій повіту Марамуреш відкрили погруддя Т. Шевченку.

«Вихованням національної свідомості Шевченко врятував свій народ від загибелі і заклав міцну основу для його славного культурного розвитку. Значення поезії Шевченка не скороминуче, воно постійне, тому що він поет не тільки пригнобленого українського народу, а й усього багатостраждального людства» [24, с.124] (перекладачка творів Шевченка на німецьку мову Юлія Віргінія (1878–1942))

«...Якби Шевченко з'явився перед Шекспіром і Гете, то вони б мали його перед своїми духовними очима як божество, щось подібне до Богочоловіка, бо Шевченко збільшив славу Спасителя як людинолюбца» (український письменник Тодось Осьмачка (1895–1962)).

Т. Шевченко зрушив «гори

Шевченко, українська література також не потребує нічиєї ласки... Не які-небудь двісті чи триста літ будуть розмовляти українською мовою люди, які живуть по Дніпру і далі на захід, а Бог знає скільки віків; у такому випадку й українська література буде існувати Бог знає скільки віків» [10, с. 109] (російський письменник М. Чернишевський (1828 – 1889))

«Тарас Шевченко був не лише національним поетом, а й універсальним духом, світочем людства...» [10, с. 374] (шведський науковець-славіст Альфред Єнсен (1859 – 1921)).

Зараз налічують 1384 пам'ятники Т.Шевченку: 1256 – на території України й ще 129 у 35 зарубіжних країнах.

Радянський ідеолог Павло Постишев (1887 – 1939) у сталінські часи вимагав від художників і скульпторів, щоб вони подавали образ Кобзаря виключно як

три століття реанімації.
Гнала, гнала – й загнала коня під Московю козацька січ.
і нема українського дня,
є лише українська ніч.
А за Чорними – Білі моря.
білі ночі і сні льодові.
Той, хто в душу пускає царя.
видно, жив без царя в голові.
Дивне диво моєї нації –
приведи їй для коронації
хоч прибудника впівума,
тільки б знали чужі і свої,
що на каторгу йде не сама,
живосилом погнали її.
То чиєсь, а не власне зло,
що до сходу волали ми,

аби сонце і нам зійшло, –
і зійшло воно з Колими.

Сто новацій

моєї нації –

від овацій

до конспірації.

І давно вже її не було б,

коли б раптом. як грім,

не потряс

її сон, її душу і лоб

цар свободи кріпак Тарас.

Невидима наша зоря,

та, єдина на всесвіт увесь,

невідкрита зоря Кобзаря

нас чекає у вічності десь.

О химери

моєї нації,–

цілі ери дискримінації.

І не може вона без химер,

мов сама їх у долю зове:

ще Валуєв як слід не помер,

як уже Каганович живе.

Біля них, як мошва, холуї,

і вкраїнець до того вже звик,

що йому і чужі, і свої

виринають віками язик.

Дивна казка

моєї нації –

без розв'язки,

самі кульмінації.

Незвичайний у неї Бог,

що за віру її прирік

на ганьбу всіх людських епох,

на жаский тридцять третій рік.

В нас у моді тепер каяття,

але хто і кому відповідь

за той рік, коли мати дитя

в божевільні голодному їсть.

Ми – ізгої

своєї нації,

як не воєн,

то радіації.

Ти це знаєш і знаєш те,

узвичаєних, узаконених понять про “історичну неминучість” капітуляції й рабства» (український літературознавець Євген Сверстюк (1928–2014)).

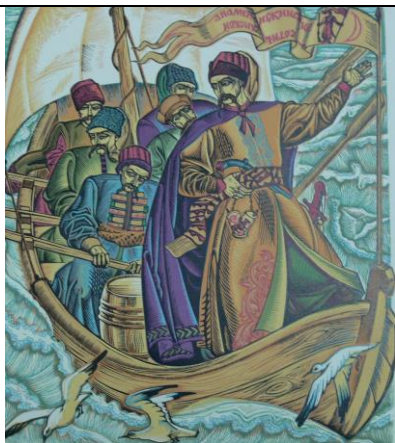

людини, яка втратила все. Такий образ Т. Шевченка мав спонукати українців бути покірними й почуватися духовно зламаними.

За кордоном, а в останні роки й на Вкраїні появились пам'ятники Т. Шевченку, гідні нескореного поета.

В останні роки кількість пам'ятників Т. Шевченку за кордоном тільки збільшується.

що не дуже надійний мир. де повія-історія жде, а за нею – і час-рекети. Та чи суджено знати нам, що дається в останній раз Україна своїм синам: і Карпати, й Дніпро, й Тарас?..

Український художник Василь Лопата, ілюстрація до вірша «Іван Підкова»

Рання лірика Т. Шевченк а

«Іван Підкова»

«Тарасова ніч»

«До Основ'яненка»

«Думи мої, думи мої»

1. Намагання художньо воскресити славу історію України.

2. Пропаганда гідних наслідування взірців служіння українському народові.

3. Оспівування

Формування таких етнокультурних компетентностей:

1. Знання історії свого народу, постійне удосконалення й поглиблення цих знань.

2. Уміння відрізнати фальшиві висновки недоброзичливців у трактуванні українських історичних подій від правди життя.

3. Літературознавча інтерпретація художніх образів Івана Підкови, Антона Головатого, Тараса Трясила як важливий елемент замилювання славним минулим України й гордості за свій народ.

4. Розуміння, що національна свідомість і людська гідність – найважливіші риси українця

Сучасний український художник Ігор Завозін (1959 – 2015), картина «Моя кохана»

Сучасний український художник Углов Олександр (нар. 1970) «Вільна пісня» (2010).

Російський художник Богданов Микола (1850 – 1892), картина «Припізналася».

героїзму й патріотизму часів козаччини.

4. Щире вболівання долею сучасної Т. Шевченку України.

5. Усвідомлення свого таланту як Божого дару служити рідній нації й Україні.

6. Спроба пробудити національну свідомість українців середини XIX ст.

7. «Мойсеївський синдром»: готовність Т.Шевченка за державність України заплатити не лише своїм життям, а й навіть безсмертям власної душі.

8. Віра Т. Шевченка в здобуття державності українським народом у майбутньому.

Поема «Катерина»

1. Питання мови як найважливішого маркера національно «Свого» й «Чужого».
2. Проблема зросійщення

початку третього тисячоліття.

5. Здатність на подвиг і самопожертву во ім'я України.

Формування таких етнокультурних компетентностей:

1. Позитивне ставлення до української мови як явища генетичного, культурного й духовного.
2. Стійкий імунітет до асиміляції.

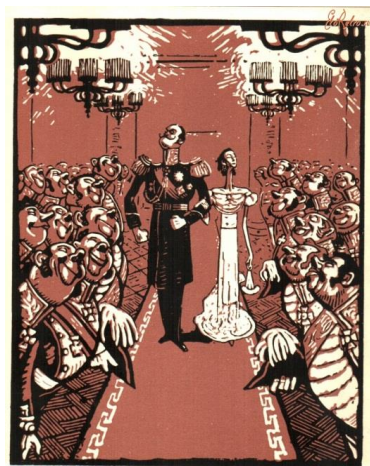
«У ній (поемі «Катерина») Т. Шевченко протиставляв мораль москаля та його жорстокість моралі українки... Поет виводить два протилежні національні й етичні світогляди, які у взаємних стосунках неминуче ведуть до конфлікту й катастрофи» (літературознавець Леонід Білецький (1882 – 1955)).	як моральної деградації. 3. Гріх – диявольський компонент колонізаторського вторгнення.	3. Щире сповідання й неухильне дотримання народної моралі.
 Ілюстрація українського художника Опанаса Сластіона (1855–1933) до поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» (1886).	Поема «Гайдамаки» 1. Історія нації з точки зору народу. 2. Оспівування народного здвигу як визвольного руху. 3. Історичні герої твору. 4. Сукупний образ безсмертя нації (Ярема та Оксана)	Формування таких етнокультурних компетентностей: 1. Знання історії України. 2. Вміння сприймати історичні події рідного краю в контексті світової історії. 3. Гордість за славні сторінки минулого й звитягу кращих синів і дочок свого народу. 4. Гуманізм, прагнення миру, братерства, вирішення найскладніших міжнаціональних конфліктів шляхом переговорів і домовленостей.
 Сучасний український художник Слепченко Володимир (нар. 1947 р.), картина «Український гетьман Іван Мазепа: між Карлом і Петром».	Поема «Сон» 1. Критика колонізаторської політики Росії. 2. Художній прийом сну для панорамного змалювання світових злодіянь Росії та її правителів. 3. Страшні рани, завдані Російською монархією	Формування таких етнокультурних компетентностей: 1. Нетерпимість до зневаги або посягання на національні інтереси України. 2. Вміння робити належні висновки з уроків історії. 3. Невсипуща праця на благо України. 4. Викорінення комплексу «хохла», користолюбного «землячка», людини без національної гідності. «Згадаймо принагідно найбільш гротескову,

Українська художниця-шістдесятниця Галина Севрук (нар. 1929), керамічне панно «Сова-доля».

Новий герб української воєнної розвідки.

Український художник В. Литвиненко (1908–1979), кольорова ліногравюра-ілюстрація до поеми «Сон» (1949).

Україні.

4. Загибель українських патріотів із вини російських царів.

5. Амбівалентний образ-символ сови як *накликання смерті* й *нищення злу* й *торжества мудрості*.

«Умовність зображеного у поемі «Сон» викликана способом реалізації художнього задуму. Людство виробило систему знаків, які легко розшифровуються читачами, слухачами або глядачами й допомагають у творі мистецтва вловлювати не тільки зовнішній зміст, а й підтекстові натяки, скерування до певного розуміння, своєрідні підказки автора Ліричний герой у поемі «Сон» Т. Шевченка набуває здатності робитися безтілесним і незримим, щоб отримувати можливість із висоти пташиного польоту оглянути Російську імперію. Починається яскрава багатофрагментарна візія (майже сон наяву) з численними

знущальну картину в поемі «Сон» – картину виходу царя й цариці та «генерального мордобиття». Гострішого, зухвалішого глуму над «августійшими особами» доти просто не чули: «сам високий, сердитий»; «цариця-небога, мов опеньок засушений, тонка, довгонога, та ще на лихо сердешне хита головою»... За це зухвальство хлянув на поета В. Белінський бридкими потоками базарної лайки, цар Олександр II пашів люттю, ненавистю і нізащо не хотів підписувати амністію... Картина й справді блюзнірська, надто ж коли пам'ятати про тяжку недугу цариці Олександри Федорівни, над цим начебто насміхатися й не годиться... Гуманні критики Шевченка чомусь недобачають за цим гірким осміянням поетових гірких сліз, жалю до царя і цариці, що, будучи звичайними людьми, роблять із себе богів, поневолюють інших і себе позбавляють щастя, бо чинять супроти людської природи» (сучасний шевченкознавець Василь Пахаренко (нар. 1964)).

Український художник Іван Іжакевич (1864–1962), ілюстрація до поеми Т.Шевченка «Сон».

символами,
пророчими
прозріннями»
(сучасний
літературознавець
Ольга
Слоньовська (нар.
1960)).

Російський художник Петро Грузинський (1837 – 1892) «Залишення горцями аула при наближенні російських військ» (1872).

Український художник Веніамін Кушнір (нар. 1927), картина «Прометей» (1968).

Поема «Кавказ»

Типова риса сатири
«Кавказ» – поєднання
викриття й
ствердження,
патетики картання
дорогів з патетикою
вшанування борців за
волю.

Взаємопереходи і
саркастичної і
героїчної інтонацій
надають поемі
«Кавказ» великої
емоційної сили. Ще
за життя автора і
після його смерті твір
поширювали в
списках, публікували
в нелегальних
виданнях» [10, с. 296]
(український
шевченкознавець
Юрій Івакін (1916–
1983)).

Формування таких етнокультурних компетентностей:

1. Осуджувати колонізаторську політику будь-якої країни-агресора.
2. Поважати право всіх націй на самовизначення і державність.
3. Берегти державність і непорушність кордонів України.

«В історії світової літератури небагато знайдемо прикладів, щоб поетичний твір півтора століття не втрачав своєї політичної злободенності і моральної гостроти, звучав так, ніби породжений нинішнім станом людства» [10, с. 760] (про поему «Кавказ» сучасний український літературознавець Іван Дзюба (нар. 1931)).

Український художник Олег Шупляк (нар. 1967), картина-двозор «Повернення блудного сина».

Сучасний український художник Юрій Нікітін (нар. 1939), картина «Козак-херувим»

Сучасний український художник Володимир Слєпченко (нар. 1947 р.) «Мій Шевченко»

Послання «І мертвим, і живим...»

1. Повернення «блудних синів» України до свого народу.
2. Критика ущербної закордонної космополітичної науки.
3. Однозначне ставлення до української мови як найбільшого національного скарбу.
4. Ідея примирення всередині народу.

У «Посланії» чітко виділяються три основні мотиви. Перший з них є головним, його можна сформулювати таким чином: служіння Україні, її народу є головним обов'язком українського інтелігента. Суть другого мотиву формулюється словами Шевченка: *«Якби ви вчилися так, як*

Формування таких етнокультурних компетентностей:

1. Остаточна національна самоідентифікація.
2. Вміння берегти національні набутки й ті багатства, які залишили предки.
3. Вивчати інші мови й культури, але як про зіницю ока дбати про розвиток саме української мови і культури.
4. Пам'ятати, що суверенна Україна – найбільше багатство.
5. Бути толерантним до представників усіх нацменшин, які проживають на території України.
6. Будувати Україну майбутнього – передову, багату, мирну, суверенну й соборну державу.

«Роль національної еліти в становленні нації і держави величезна. Можна говорити – визначальна. Еліта (від лат. Eligo – обираю) – це кращі люди нації, її мозок і її воля. Еліта виконує в “тілі” нації життєзабезпечувальні функції. Вона оцінює сучасне, накреслює перспективи на майбутній розвиток, виробляє суспільні ідеали, посиляє в народ певні вольові імпульси, які матеріалізуються у цілеспрямовані діяння тисяч і мільйонів громадян» (сучасний

 Український художник Олександр Ошпкін (нар. 1962), ікона «Благодатна тиша» (2015).	<i>треба, / То й мудрість би була своя».</i> Третій мотив – заклик до єднання усіх патріотичних сил України» (сучасний літературознавець Григорій Ключек (нар. 1943)).	літературознавець Григорій Ключек).
---	---	--

Викладач: професор кафедри української літератури, кандидат педагогічних наук, доцент Ольга Володимирівна Слоньовська.